

Ткальникова Д.М.
ЦІНОВІ ШОКИ 2006-2010 РР. ТА ЇХ НАСЛІДКИ ДЛЯ
ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Актуальним в останні роки є дослідження особливостей захисту економіки України від цінових шоків і розробка перспективних засобів державної політики. Проблема складається з того, щоб проаналізувати наслідки цінових шоків за період з 2006 – 2010 рр. та знайти перспективні шляхи їх подолання.

Ціновий шок — це різка зміна ціни, що виводить економічну систему з рівноваги, ознакою чого є фінансова нестабільність. Основними причинами цінових шоків є: дисбаланс між попитом та пропозицією; порушення рівноваги між динамікою цін виробників і динамікою споживчих цін. Фактори, що викликають цінові шоки розділять на: зовнішні та внутрішні. Зовнішні цінові шоки - це такі, причини виникнення яких формуються на зовнішніх ринках. Внутрішні цінові шоки - це такі, причини виникнення яких формуються на внутрішньому ринку. Системні цінові шоки у економіці є найтяжчими і наймасштабнішими. Вони виникають, коли формується різке підвищення ціни на стратегічний товар. Прикладом такого системного цінового шоку може слугувати різке підвищення в Україні цін на енергетичні ресурси у 2006 р., яке вже у тому самому році прискорило динаміку зростання цін виробників. Проте, навіть незважаючи на збереження загальних високих темпів зростання ВВП у 2006, вже у 2007 р. в Україні почали формуватися негативні тенденції, що поглибилися у 2008 р. У 2009 р. цінова динаміка істотно уповільнилася порівняно з 2008 р.: ціни виробників зросли лише на 14,3%, а споживчі ціни — на 12,3%. У I половині 2010 р. ми мали незначне зниження цін, але вже в восени у деяких сферах відмічалось, навпаки, їхнє підвищення. Особливо це стосується продовольчих товарів.

Шляхами вирішення даної проблеми є :

1. Налагодження повноцінного моніторингу показників-передвісників цінових шоків.

2. Вдосконалення методики розрахунку окремих цін і тарифів. Насамперед, це стосується встановлення тарифів на житлово-комунальні послуги, для чого необхідно не тільки змінити механізм визначання оптимальних тарифів, але й удосконалити нормативно - правову базу їх встановлення та перегляду.

3. Створення державних і комерційних резервів стратегічних видів товарів. Послаблення залежності економіки від певних видів продукції лежить у площині її диверсифікації, оскільки диверсифіковане виробництво та споживання дозволяють м'якше переходити на альтернативні види продукції. Вирішальним елементом послаблення залежності економіки від стратегічних сировинних продуктів є скорочення ресурсо-, і -енергомісткості виробництва. Саме тому в активізації реалізації програм розвитку перспективних напрямів, інноваційних моделей та ін. полягає завдання щодо забезпечення національної безпеки України, у тому числі і за рахунок пом'якшення наслідків від цінових шоків.

Робота виконана під керівництвом доц. кафедри менеджменту Юхнова
Б.Ю.